

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Rosya. — Montenegro. — Wyspy Jońskie. — Turcyja. — Azja. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 14. sierpnia. Dnia 13. sierpnia r. b. wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część II. oddziału II. z r. 1857 Dziennika rządowego dla okręgu administracyjnego c. k. namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera:

- Nr. 2. Dekret ministerstwa skarbu z d. 28. stycznia 1857, l. 45.411, do liczby finansowej dyrekcji krajowej 5216 i liczby namiestnictwa 7438 ex 1857, względem należności myta mostowego w Zaleszczykach.
- Nr. 3. Reskrypt c. k. namiestnictwa z d. 10. lutego 1857 l. 5299, jako z dniem 1. kwietnia 1857 zaprowadza się niższo-austriacka miara i waga w Galicyi.
- Nr. 4. Ogłoszenie c. k. namiestnictwa z dnia 29. marca 1857, l. 13.021 według dokumentu koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu przestrzeni kolei żelaznej.
- Nr. 5. Rozporządzenie c. k. namiestnictwa z d. 13. czerwca 1856, l. 23.821, dotyczące się ubezpieczenia się co do potrzeb na utrzymanie gościńców skarbowych.
- Nr. 6. Reskrypt c. k. namiestnictwa z dnia 28. marca 1857, l. 12.993, do przewleczonych konsystorzów obrządku łacińskiego i greckiego we Lwowie i w Przemyśle, o zaprowadzeniu taksy od przyjęcia majątniejszych uczniów wstępujących do 3ciej lub 4tej klasy szkół głównych.
- Nr. 7. Rozporządzenie c. k. namiestnictwa z dnia 31. marca 1857, l. 13.411, że literackie i artystyczne dzieła, tudzież druki są w ogólności także jako makulatura z handlu obnośnego wykluczone.
- Nr. 8. Reskrypt c. k. namiestnictwa z dnia 3go kwietnia 1857, l. 13.616, że przedstawienia teatralne dnia 1. listopada, w dzień wszystkich świętych, nie są pozwolone.
- Nr. 9. Reskrypt c. k. namiestnictwa z dnia 30go kwietnia 1857, l. 17.863, o kompetencji tutejszej c. k. dyrekcji policyi do postępowania przy przestępstwach patentu o bronii.
- Nr. 10. Obwieszczenie c. k. namiestnictwa z dnia 8. kwietnia 1857, l. 14.330 o uwolnieniu duchownych korporacji i zakładów dobroczynnych od należności za legalizowanie dokumentów u jeneralnego konsulatu w Warszawie.
- Nr. 11. Obwieszczenie c. k. namiestnictwa z dnia 14. maja 1857, l. 20.379, dotyczące wykładu postanowień §§. 11. i 17. najwyższej ustawy o handlu obnośnym (domokrąctwie) z roku 1852, względem dozwolenia takiego handlu w powiecie granicznym.

Sprawy krajowe.

(Wstąpienie J. M. Cesarza na ziemię węgierską. — Podróż Ich Mości Arcyksięstwa do Tryestu. — Wykaz banku.)

Wiedeń, 11. sierpnia. *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące doniesienie z **Budy** 9. sierpnia: Wczoraj wieczór o godzinie 7. wjechał Jego c. k. apostolska Mość w przedsięwziętej nonowo podróży do Węgier na ziemię tego królestwa; radośny ten wypadek oznajmiono mieszkańcom stolicy węgierskiej zatknięciem chorągwi cesarskiej na zamku budzińskim i 36 wystrzałami z dział.

— Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych otrzymał następujące depeszo telegraficzne jeneralnego gubernatora Węgier:

„Oedenburg 11. sierpnia.

Na przedwczorajszym wielce ożywionym festynie ludu otaczały Najjaśniejszego Pana ustawicznie radośne tłumy ludu. Wieczorem palono ognie sztuczne. Wczoraj około godziny 6. zrana odbyły się popisy czwartego batalionu pułku Arcyksięcia Ernest, zaraz potem raczył Jego c. k. apost. Mość zwiedzić wszystkie urzęda tudzież wszystkie zakłady dobroczynne i naukowe, a o godzinie pierwszej po południu udzielał licznych audyencji. Około godziny 4tej była wielka uczta u dworu. Wczoraj wieczór wyprawiło miasto Jego c. k. apost. Mości świetny pochód z wachlami i z muzyką. Dziś

około godziny szóstej wyjedzie Jego c. k. Mość na Steinamanger do Körmed.

„Oedenburg 11. sierpnia.

Jego c. k. apost. Mość udał się dziś wśród radośnych okrzyków ludności w dalszą podróż do Körmed, zegnając u granicy miasta jak najlaskawiej deputacyę gminy.

— J. M. najdostojniejszy Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian przybył wraz z swą dostojną małżonką Arcyksiężną Karoliną dnia 8. b. m. do Gracu. Na podwórku kolei żelaznej powitali Ich cesarskie Mości wszystkie wyższe władze cywilne i wojskowe tudzież reprezentanci rady gminnej.

Dnia 8. b. m. o godzinie 8. minucie 50 wieczorem przybyli Ich cesarskie Mości do Lublany, u podwórca kolei żelaznej oczekiwali dostojnych gości wyższe władze cywilne i wojskowe tudzież deputacya gminy miejskiej. Po dziesięciu minutach wypoczynku pospieszyli Ich Mości Arcyksięstwo w dalszą podróż do Adelsberg. Nazajutrz o pół do dziesiątej zrana odsłuchali mszy świętej w Adelsbergu, a po zwiedzeniu adelsbergskiej groty przyjęli śniadanie, i o pół do trzeciej udali się do Tryestu, gdzie stanęli około godziny czwartej po południu, witani radośnie i uroczyście od władz i ludności.

Ohoje Arcyksięstwo spodziewani są w Tryeście w niedzielę około godziny czwartej po południu. Municypalność, izba handlowa, i dyrekcya austriackiego Lloyd'a objawia radość swoją z odwiedzin dostojnych gości w najwłaściwszy sposób, bo za przykładem samych Ich Mości Arcyksięstwa przeznacza hojny dar ubóstwu miasta. Ulica, którą Ich cesarz. Mości udadzą się z podwórca kolei żelaznej do arcyksiążęcej willi, będzie świetnie przystrojona; nowy zaś teatr *l'Armonia*, port, wybrzeża i wille pobliskie będą oświetlone w wieczór, który Ich Mości Arcyksięstwo wskazać raczą, oprócz tego odbędą się także w Bosco Ferdinando i ogrodzie publicznym (*giardino publico*) festyny ludowe.

— Wykaz stanu austr. banku narodowego 4. sierpnia 1857.

A k t y w a.		złr.	kr.
Brzęcząca moneta i sztaby	94,556.286	6 ³ / ₄	
Eskomptowane efekta, przypadeł	złr.	kr.	
między 5 i 92 dniami	69,075.376	6 ³ / ₄	
detto w Pradze	3,955.530r.	33k.	
detto w Bernie	2,454.150r.	—	
detto w Peszcie	3,808.114r.	22k.	
	1,400.000r. —k.)		
dtto w Tryeście	4,246.970r.	58k.)	5,646.970r. 58k.
detto we Lwowie	844.577r.	16k.	
detto w Gracu	999.860r.	20k.	
detto w Linzu	762.687r.	58k.	
detto w Olomuńcu	879.694r.	31k.	
detto w Opawie	431.606r.	21k.	
detto w Kronsztad.	999.448r.	30k.	
detto w Klagensfurt.	317.558r.	43k.	
detto w Krakowie	170.972r.	18k.	
detto w Lublanie	228.442r.	35k.	
detto w Fiume	468.798r.	45k.	
dtto w Debreczyn.	424.215r.	20k.	
detto w Temeswar.	497.783r.	52k.	
detto w Reichenberg.	482.832r.	16k.	
detto w Inspruku	14.000r. —k.	23,387.244	38
		złr.	kr.
		92,462.620	44 ³ / ₄

Zaliczki na deponowane według statutów obliga-

cye krajowe spłacalne najdalej za 90 dni	73,415.700	—
detto w filialnych zakładach pożyczkowych	11,063.900	—
Pożyczki na hipoteki	9,651.800	—
detto przez państwo gwarantowane	1,043.800	—

Fundowany dług państwa na wykupienie w. w. pię-

nędzy papierowych a mianowicie:		
a) po 4% uprocentowany	26,416.465r.	45k.
b) nieuprocentowany	28,418.090r.	19 ¹ / ₄ k.
	54,834.556	4 ¹

Konwencya z 18. paździer.

1855 uregulowany dług, który jest hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedaży, 155,000.000r. — k.

	złr.	kr.
Z tego przychodami z dóbr zmniejszony	3,200.000r.	k. 151,800.000 —
Stan funduszu rezerwowego w obligacjach . . .	10,361.558	31
Stan funduszu pensji w akcyach bankowych . .	1,092.122	16
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów .	14,317.702	35 1/2
	514,600.064	18 1/4
P a s y w a		
Obieg banknotów	393,706.779	—
Listy zastawne w obiegu	2,450.400	—
Fundusz rezerwowi	10,361.588	17 3/4
Fundusz pensji	1,094.186	4
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się wy- mienić asygnacje, tudzież saldi bieżących ra- chunków	3,808.810	56 1/4
Fundusz bankowy	103,178.300	—
Razem	514,600.064	18 1/2

Wiedeń 6. sierpnia 1856.

Ameryka.

(Sprawa Kansas. — Ułameczki z powstańcami. — Sprawy domowe.)

Nowy Jork, 28. lipca. Jak pisał dziennikowi *New York Herald* z Washingtonu potwierdzili prezydent i gabinet bezwarunkowo proklamację gubernatora Kansasu, pana Walkera. Sądzą, że walka między wojskiem i powstańcami nastąpi nieuchronnie. Gubernator otrzymał instrukcję, ażeby w razie potrzeby nawet orężem bronił praw terytoryalnych.

Mexyk, 3. lipca. Do *Pr. C.* piszą: Wojska rządowe odniosły w ostatnim czasie niejaki zwycięstwa nad powstańcami po prowincjach. I tak San Luis Potosi zmusił powstańców pod rozkazami Meija w Sierra do kapitulacji, a w Tamaulipas całkiem rozprószył. Małe te zwycięstwa wywarły wpływ na wybory, które dotychczas całkiem w duchu liberalnym (umiarkowanym) wypadły. Wybór prezydenta, który się odbędzie w sierpniu, padnie według wszelkiego podobieństwa na tymczasowego prezydenta Ignacio Comonfort. Uwagę zwraca na siebie wydany przez Santa Ana z Turbako w Ameryce południowej manifest, w którym oświadcza, iż gotów jest objąć znowu ster rządu, jeśli go powołają. Ale na to wcale się nie zanosz. Kłopot w finansach trwa nieprzerwanie. Ztemwszystkiem przyniosły cła w Vera-Cruz za miesiąc czerwiec najmniej 200.000 dolarów, z których jednak według zawartej umowy odwiezione poselstwu angielskiemu 15%, a zatem 30.000 dolarów w wynagrodzenie za zrabowany przez insurgentów transport srebra. Niezwyczajny w tej porze roku przymrozek nocny poczynił wielką szkodę w zasiewach, tak iż podobno cena kukurudzy pójdzie w górę. Spokojne załatwienie zajścia z Hiszpanią nie ulega już żadnej wątpliwości, gdy tutejszego posła w Madrycie przyjęto.

Hiszpania.

(Eskadra admirała Lyons. — Sprawa meksykańska. — Dokument obrony Królowy Krystyny. — Insurgenci. — Depesza z 7. sierpnia.)

Madryt, 4. sierpnia. Angielska eskadra odpłynęła z Barcelony do Malagi. Tam pozostanie jakiś czas, w ciągu którego zamierza admirał z rodziną i kilku oficerami zrobić wycieczkę do Granady dla zwiedzenia Alhambry. — *Discussion* zapewnia, że rząd postanowił wysłać 25.000 ludzi do Hawany. — *Epoca* zaprzecza temu, donosząc oraz, że 10 batalionów jest już w Hawanie w pogotowiu do wyprawy, a prócz tego mają odejść jeszcze posiłki. W końcu dodaje, że w wyborze miejsca do rozpoczęcia układów w sprawie meksykańskiej wahano się między Paryżem, Londynem i Madrytem, ale w końcu zgodzono się na Madryt. — Powiadają, że p. Cortina, adwokat Królowy Krystyny, ukończył już dokument jej obrony, i że pismo to jest bardzo ciekawe we względzie politycznym. — Trzynastu insurgentom andaluzyjczykom udało się umknąć do Gibraltaru, a z tamąd paropływem pocztowym do Afryki.

— Depesza telegraficzna z **Madrytu** z 7. sierpnia donosi: „Gabinet pracuje nad traktatem pocztowym między Hiszpanią i Francją. — W ministerium spraw wewnętrznych ma być utworzona dyrekcja spokojności publicznej.“

Anglia.

(Zamknięcie sesji zapowiedziane. — Nowe posyłki wojsk do Indyi. — Opieszałość kompanii indyjskiej. — Gorliwość rządu.)

Londyn, 8. sierpnia. Zwyczajna przed zamknięciem parlamentu uczta ministerialna odbędzie się jak donosi *Observer* w przyszłą sobotę, samo zaś zamknięcie Izby nastąpi d. 22. sierpnia.

— Dziennik *Times* donosi, że wiadomość o przypadku Cesarza Napoleona przy wysiadaniu na ląd w Osborne jest zmyślna. — Korespondent tego dziennika był obecny przy wysiadaniu Cesarza, i niewidział nic podobnego.

Jenerał-major Windham, znany z odszczególnienia się w Krymie podczas nieszcześliwego szturmowania na Redan w dniu zajęcia Malakowa, przyjął ważne dowództwo w Indjach i z największym pośpiechem odjeżdża na miejsce swego przeznaczenia. Waleczny jenerał reprezentuje w parlamencie wschodni dystrykt Norfolku. — Wczoraj przybyły do Portsmouth dwa do Indyi przeznaczone pułki liniowe z obozu w Aldershot. Inny pułk odpłynął już wczoraj na pokładzie paropływu „Golden Flece.“

— Rząd zamysła wyprawić jeszcze jak najspieszniej 5 batalionów piechoty i 1 pułk kawalerji do Indyi. Przynależni komendanci otrzymali już potrzebne rozkazy, a kompanii wschodnio-indyjskiej polecono zająć się niezwłocznie transportem tego wojska.

— *Observer* pisze o Indyi: „Rząd postąpił bardzo rozsądnie, że postanowił ogłaszać wszelkie wiadomości, otrzymane jakkolwiek drogą. Jestto dowód, że niemyśli nie zatajać przed publicznością. Z przedłożonych parlamentowi dokumentów pokazuje się jasno, że kompania wschodnio-indyjska dopuściła się wielkiej opieszałości, odwołując wystawienie posiłków dla armii europejskiej w Indjach. Władze zwracały jej uwagę na to, ale napróżno. Zdaje się, że główną przyczyną tej zwłoki były względy oszczędności i kompania chciała jak najdłużej unikać odpowiedzialności co do opłacania wojsk europejskich, gdyż obowiązek ten obejmuje kompania wschodnio-indyjska od chwili odpłynięcia wojsk królewskich z Anglii. Zwlekaniem tej chwili wstrzymała kompania w Chatam i Maidstone do 10.000 ludzi dobrze wyuczonego wojska i doskonałą rezerwę. Gdyby nie ta zwłoka, byłyby już te wojska w Indyi lub przynajmniej w pobliżu, a tak wyruszyłyby dopiero teraz w drogę. A zresztą jestto wcale niedorzeczny system, oszczędzać w małych rzeczach a trwonić w wielkich. Kompania bowiem jest zmuszona teraz płacić za przewiezienie wojsk do Indyi po 49 funtów szterlingów od głowy, gdy w właściwym szacie nie byłaby wydała więcej nad 18 ft. szt. Z korespondencji przedłożonej parlamentowi pokazuje się, co było przyczyną tej zwłoki. Lord Canning żądał więcej wojsk; postano mu i to bardzo spiesznie, ale kompania wschodnio-indyjska nieokazała przytem żadnej gorliwości. Lord Canning otrzymał więcej wojsk, niż żądał, chociaż nie za wiele pewno. Wszystko to jednakże zawiązać potrzeba tylko troskliwości rządu angielskiego. Należące do ekspedycji perrskiej wojska europejskie przybyły już do Indyi i znajdują się teraz w prezydenturze Bombaju. Wysłani do Chin żołnierze przybyli na wyspę Cejlon, i lord Canning wezwał ich do Indyi, gdzie zapewne już stanęli. Te obadwa kontyngensy stanowią europejską siłę zbrojną w liczbie do 10.000 ludzi. Znajdujące się w drodze do Indyi wojska rezerwowe liczą również 10.000 ludzi, oprócz tego odpłynęły także cztery pułki piechoty, a sześć batalionów piechoty po 1000 ludzi jest już gotowych do odpłynięcia. Do tego dodać trzeba jeszcze dwa pułki kawalerji i dziesięć kompanii artylerji, które mają być jak najspieszniej przewiezione do Indyi. Jest to bardzo znaczna siła zbrojna, z którą nasze wojska europejskie w Indjach będą wynosić prawie dwa razy więcej, niż kiedykolwiek, odkąd panujemy w tym kraju. Ale zapewne niemniej też będziemy ich potrzebować, by przywrócić w Oryencie przewagę naszą, zachwianą tak straszliwie ostatnimi wypadkami. Pociesza nas i to także, że rząd używa teraz najskuteczniejszych środków, by zapełniać luki powstające w armii angielskiej i w koloniach. Istniejące pułki mają być skompletowane na 1000 ludzi, a 12 pułków otrzyma drugie bataliony, by zapełnić ubytek wystawnych do Oryentu batalionów. Przedewszystkiem idzie o to, byśmy przywrócili naszą potęgę w Oryencie; gdy to nastąpi, będziemy musieli dołożyć wszelkich starań, by ją ustalić na silniejszych podstawach niż dawniej.“

Francja.

(Pobyt Ich Mości Cesarstwa w Osborne. — Wiadomości bieżące. — Jenerał Bourbaki. — Fregata z posłem do Chin — Okręta angielskie z wojskiem. — Zastępstwo w ministerjum. — Poświęcenie Luwru. — Wzajemność ochrony literackiej z Rosją. — Kabylija subdywizja wojskowa. — Doniesienie z wyspy Ascension.)

Paryż, 8. sierpnia. *Monitor* donosi z Osborne z dnia wczorajszego o godzinie 9. minucie 50. wieczór: „W tej chwili powrócili Ich Mości Cesarstwo z przejazdu na morze do Osborne.“ Oprócz tego podaje dziś *Monitor* opisanie podróży cesarskiej z Rouen aż do wylądowania na wyspie Whigt. O godzinie 9. opuściła fregata „Reine Hortense“ w towarzystwie paropływów „Arcane“, „Pelican“ i „Corse“ zatokę w Rouen, całe miasto było wspaniale oświetlone, a w zatoce palono ognie sztuczne.

— Za powrotem z Osborne zabawią Ich Mości Cesarstwo jeden dzień w Rouen, gdzie gotują im uroczyste przyjęcie.

— Wypadki w Konstantynopolu zajmują dziś głównie uwagę publiczną.

— Jenerał Bourbaki, pogromca Kabyliów, przybył do Paryża.

— Minister finansów Magnan objął tymczasowo pod niebytność pana Rouher ministerjum rolnictwa, handlu i robót publicznych.

— Jak donosi *Monitor* nastąpi 14. sierpnia o godzinie 2. na jednej z nowych galerji Luwru poświęcenie rozpoczętych w lipcu 1852 a ukończonych w lipcu 1857 budowli około tego pałacu w obecności Cesarza, Cesarzowy, książąt i księżniczek rodziny cesarskiej. Dnia 15. sierpnia będzie od godziny 11 1/4 zrana do 2. po południu wielka recepcja w Tuileryach. — W tej chwili kończą wybijanie medalu na pamiątkę otwarcia Luwru.

— Między Francją i Rosją ma być zawarty traktat ku wzajemnej ochronie własności literackiej i artystycznej. Odnośne konferencje mają odbywać się w Paryżu.

— Z podbitej Kabylii postanowił rząd utworzyć nową subdywizję wojskową.

— Z wyspy Ascension donoszą *Monitorowi* z 26. czerwca: Wczoraj o godzinie 2. po południu zarzuciła kotwicę w zatoce naszej francuska fregata „Audacieuse“, którą płynię nadzwyczajna ambasada francuska do Chin. Jestto od niejakięgo czasu trzeci lub czwarty okręt francuski, który tą drogą udaje się na wody chińskie. Fregata „Audacieuse“ zastała w zatoce naszej żelazny paropływ „Assistance“, który wiezie do Singapury 82 pułk angielski. Dziś

wieczór odchodzą obadwa statki do Przylądka, gdzie zabiorą żywność i węgle. Za przybyciem do Sandybay oddawali baron Gross i komendant fregaty „Audociuse“ wizytę gubernatorowi.

Rosyjska dywizja floty pod dowództwem Likaczewa opuściła Cherbourg po 8-dniowym pobycie i odplynęła na morze Śródziemne.

Rosya.

(Utarczki z Czerkiesami. — Ruch przemysłowy. — Towarzystwo żeglugi.)

Petersburg, 1. sierpnia. Kilkakrotnie donosiły już dzienniki, że rząd rosyjski zamierza w tym roku rozpocząć podbój czerkieski z większym niż zazwyczaj naciskiem. Przybywają też powoli doniesienia o krokach zaczepnych jeneratów Ewdokimowa, Nikolaja i Filipsona nad Kubanem, a świeżo przylączają się do tego wiadomości o poruszeniach księcia Orbeliana, naczelnego wodza wojsk rosyjskich nad morzem kaspijskim. Zebrawszy korpus z 10½ batalionów piechoty, 4 szwadronów jazdy, 19 sotni nieregularnych kozaków i dziesięciu dział, wyprawił się książę Orbelian na krainę Salatamii. Podczas kiedy koncentrował wojska, aby opanować krainę Salatamską, która ciągnąc się od wzgórz audijskich aż po równinę Kumik, opierała się dawniej Ewdokimowi i księciu Baryatyńskiemu, rozkazał Szamil uprowadzić rodziny i trzody w głąb kraju a sam z hufcami lesgijskimi i czerkieskimi obsadził opuszczone od mieszkańców ауły. Dnia 4. lipca przybył już do Salatamii, wojska rosyjskie starły się tymczasem z przełamaniem trudności marszu wśród ciągłych utarczek z drobniejszymi oddziałami nieprzyjacielskimi. Szamil chciał z początku zmusić Rosyan do odwrotu, odcinając im dowód żywności z twierdzy Ewgeniew. Ale plan ten zdradzono Rosyanom, a książę Orbelian umyślił z niego skorzystać. — Udało mu się nagle zaskoczyć Czerkiesów w ich stanowisku, zkąd mieli przeciąć komunikację z twierdzy Ewgeniew, a oskoczywszy ich zręcznym poruszeniem ze wszystkich stron, stoczyli krwawą walkę. Bardzo mała część Czerkiesów dostała się w niewolę, znaczniejsza liczba padła na placu. Ściśnięci w gesty tłum nie mogli się bronić i zginęli pod razami Rosyan. W ogóle padło do 400 Czerkiesów a między nimi Naib z Salatamii, Naib Ismael, jeden kadi i wielu innych znakomych ludzi. Rosyjanie postradali 8 poległych żołnierzy i 3 oficerów a 34 odniosło rany.

— Nie do uwierzenia prawie, jak wielki ruch panuje w głębi kraju, by ułatwić handel produktami rosyjskimi z zagranicą. Towarzystwo żeglugi parowej Polśa wyprawiło w krótkim czasie cztery paropływów aż do Tweru i Rybińska, oprócz tego budują się w Twerze dwa paropływy holownicze, z których jeden o sile 30 koni ma być ukończony temi dniami, a drugi o sile 45 koni w sierpniu. — Z Anglii nadeszły trzy paropływy dla tego towarzystwa o sile 45, 60 i 120 koni, na koniec otrzyma towarzystwo jeszcze jeden paropływ ze Szkocji o sile 100 koni i żelazną barkę, zbudowaną w Hamburgu, z maszyną sprowadzoną z fabryki Napiera ze Szkocji. Do wiosny 1858 roku będzie mieć towarzystwo przeszło 10 paropływów do dyspozycji, gdy w przeszłym roku niemialo ani jednego prawie.

Montenegro.

(Konskrypcya. — Kolonizacya doliny Nisiez Rudine.)

W Montenegro przygotowują teraz konskrypcye, bądź, żeby służyła do nowych danin za podstawę, bądź też, ażeby oznaczyć stanowczą liczbę mieszkańców, którą geografowie i podróżni dotychczas za wysoko podawali, chociaż w samej rzeczy nie dochodzi nawet 70.000 dusz. Kapitanowie sekcji pojedynczych pobierali dotychczas podatki bez kontroli i bez wszelkich innych rejestrów, jak tylko za potwierdzeniem zobowiązania i zapłaty. System ten był częstokroć uciążliwy i niepokoił ludzi bardziej niż podatek. Drugim rozporządzeniem, które jednak napotka podobno największe trudności, jest kolonizacya doliny Nisiez Rudine, obszernego żyznego dystryktu, który należy do Hercegowiny od dawna pod panowaniem tureckim; lecz w ostatnim czasie z powodu ustawicznych napadów ze strony Montenegrynów i Uskoków, został opuszczony i leży teraz odłogiem. Dystrykt ten, gdyby go należycie uprawiono, mógłby wyżywić 10.000 ludzi takich, jakimi są pasterze montenegryńscy, którzy na małym przestają. Książę zamierza teraz zaludnić i uprawić ten dystrykt i chce na nim 1000 rodzin osadzić, niemyśląc przytem ani na opozycję ze strony Party albo właścicieli tych gruntów w południowej Hercegowinie, niezwyczajając na wstręt, jaki mają Montenegryni od wychodźstwa i kolonizacyi choćby najpiękniejszych okolic ziemi.

Wyspy Jońskie.

(Zamknięcie posiedzeń parlamentu.)

Lord nadkomisarz wysp Jońskich zamknął dnia 3. b. m. posiedzenia parlamentowe przemową, w której tak członkom jak i sobie samemu życzył szczęścia, że posiedzenia nie doznały z żadnej strony najnniejszej przerwy. Obrady przyczyniają się do wykształcenia ducha publicznego i do uchylecia trudności podczas przyszłych projektów do ustawy. Na szczególniejsze uznanie zasługuje gotowość, z jaką wotowano na zalecone przez senat pensye i gratyfikacye. Nowa ustawa o nauce publicznej nie jest wprawdzie jeszcze doskonałą, ale otrzyma poźniej ulepszenia, jakie się z doświadczenia okażą. Lord nadkomisarz wyraził ubolewanie swoje, że odrzucone zostały propozycye do ulepszenia portów na różnych wyspach, z wyjątkiem wyspy Korfu.

Turecyja.

(Polozenie i obecny stan polityczny. — Pożary. — Zajścia z Persami.)

Konstantynopol, 1. sierpnia. Nierozumienie z Francją zdaje się w coraz trudniejsze wchodzić położenie. Francuski poseł, p. Thouvenel, zażądał unieważnienia wyborów multanńskich, a na wypadek odmowy zagroził zerwaniem stosunków dyplomatycznych. Do stanowczego namysłu pozostawił rządowi tureckiemu bardzo krótki, z góry oznaczony okres czasu.

— Paryski korespondent dziennika *Nord*, który jeszcze zeszłego czwartku co do sporu Francji z Turcją tak dokładne i wierne objawił informacje, zapewnia w swym liście z 7. sierpnia, że ta razą nastąpi naprzd proste tylko zawieszenie stosunków dyplomatycznych, a postawie czterech mocarstw zgodnych nie opuszczają zaraz Carogrodu. Zapowiedziany telegrafem własnoręczny list Sułtana do Cesarza Napoleona nie wróży w Paryżu pomyślnego załatwienia sporu, bo nie sama tylko Francya przyłożyła się w tej sprawie. — Sułtan musiałby zatem pisać i do trzech innych mocarstw. Sułtanowi chodziło głównie o to, aby wszystkie sześć mocarstw porozumiały się naprzd z sobą, jakie mają zamiary co do księstw naddunajskich. Sama Porta przyłączyła się do tych dwóch posłów, których polityka najbardziej sprzyjała widokom Turcyi.

— Wczoraj odbywała się w stolicy wielka uroczystość Kurhan Bajramu, dziś nastąpi wielki pochód Sułtana do meczetu. Zgromadził przed kilkoma miesiącami skrzydło seraju, gdzie obchodzą ceremonię całowania ręki, odbudowano na tę uroczystość z drzewa jak dawniej. Przedwczoraj rano wybuchł pożar w Galacie i do 100 domów i magazynów obrócił w perzynę. Szczególniejsza, że nawet kilka kamienic murowanych wypaliło się aż po samą ziemię w pośród szerzącego się dokoła pożaru. Można się przekonać o całej gwałtowności ognia, zważywszy, że mury w Galacie są w dwójnasób grubsze jak u nas, a do tego wszystkie spalone kamienice miały grube kraty żelazne u okien.

— Z Azji upewniają *Journal de Constantinople*, że wkrótce zajdą nieporozumienia między Turcją i Persją. Perski wódz Artih-Chan, podjął wyprawę na otomańskich Kurdów nad jeziorem Urmiah, chcąc zburzyć kilka założonych tam grodów rozbójniczych. Zamiar nie powiódł się wcale. Wojsko Chana odniosło klęskę, on sam padł na miejscu, a pochwytowanego trupa jego obnoszono wraz z zakrwawionymi szatami jako trofeę zwycięstwa po całym Kurdistanie. Nadto postanowili ośmieleni szczęściem Kurdowie odwetować Persom najazdem z swojej strony, aby odzyskać należące niegdyś do Turcyi kraje. Władze perskie w Tabris udały się do jenerałnego konszula tureckiego Achmet Effendego, żądając zapobieżenia wyprawie.

Azja.

(Stan rzeczy w Kalkucie. — Handel wywozowy.)

List prywatny z **Kalkuty** w dzienniku *Hamb. Nachr.* donosi o tamtejszych stosunkach co następuje: „Handel ustął tu prawie zupełnie. Każdy dorosły mężczyzna służy w wojsku i odbywa nocne patrole. Ten środek ostrożności zatrważa niezmiernie kobiety, chociaż właściwie niema się czego obawiać, bo jeśliby nawet w mieście indyjskim, gdzie przemieszkują do 30.000 złodziei i tym podobnej hulastry, wybuchły zaburzenia, niezagroza tak wielkie niebezpieczeństwo miastu europejskiemu, gdzie teraz oprócz licznych wojsk europejskich znajduje się do 20.000 świeżo uorganizowanej milicyi europejskiej, która czuwa nad spokojnością i porządkiem publicznym.

— O sprzedażach niemyśli tu wikt zgola, bo nawet kramarze radziłyby pozbywać jaknajprędzej swoje towary, by mogli zakopać swoje pieniądze i w ogóle stara się każdy zamienić wszystko na gotowe pieniądze, tak w przeciągu pięciu dni wymieniano w banku do 2 milionów rupiów na srebro. Za monetę brzęczącą płacą teraz 5 do 6% agio. — Tem większy ruch zato panuje w handlu wywozowym, gdyż każdy okręt chciałby jaknajprędzej zabrać swój ładunek i handlarze sprzedają też chętnie chociaż z małym zyskiem, by tylko ubezpieczyć jaknajprędzej swoje mienie.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 11. sierpnia. Ich Cesarzew. MM. najdostojniejszy Arcyksięże Ferdynand Maxymilian i małżonka jego zaszczytliwie wczoraj wieczór swoją obecnością wspaniale oświetlony teatr „Armonia“, gdzie witano ich okrzykami najżywszej radości. Pobyt ich w Tryescie potrwa do przyszłej soboty, którego to dnia nastąpi festyn ludu. — Tunetańska fregata parowa „Minos“ zawinęła do zatoki tutejszej odbywszy w 7 dniach podróż z Tunetu.

Medyolan, 10go sierpnia. Dzienniki tutejsze donoszą, że próba jazdy z Coccaglii do Palazzoli odbyła się szczęśliwie; ale w powrocie podłożył ktoś, jak się zdaje, w złośliwym zamiarze żelazną sztabę, przezco pociąg wyskoczył z szyn i dwóch urzędników się zabiło, a kilku innych zostało rannych.

Paryż, 11. sierpnia. Wczoraj wieczór renta 3% 67. 10. — *Monitor* donosi: Cesarz i Cesarzowa przybyli o północy do Hawru; wieczorem staną w St. Cloud.

Petersburg, 2. sierpnia. Jenerał Filipson donosi pod dniem 8. lipca o świetnem zwycięstwie, jakie odnieśli Rosyjanie 2. lipca u wybrzeża czarnego morza. Wojsko rosyjskie uderzyło na warowną pozycję Czerkiesów, i po krótkiej walce zniszczyło ich magazyny prochu, w których znajdowało się 150 pudów prochu, 2000 kartaczy, 500 granatów i dwie duże paki patronów karabinowych.

Kurs lwowski.

Dnia 13. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski " "	4	48	4	51
Półimperyal zł. rosyjski " "	8	18	8	21
Rubel srebrny rosyjski " "	1	36	1	37
Talar pruski " "	1	31½	1	33
Polski kurant i pięciolotówka " "	—	—	—	—
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez	81	33	82	3
Galic. obli. ind. } kuponów	79	42	80	9
5% Pożyczka narodowa }	83	45	84	25

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 13. sierpnia.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
" sprzedał " " 100 po	82	12
" dawał " " za 100	81	42
" żądał " " za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	28

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84½/16—84½/2. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95—95½/2. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96—96½/2. Obligacje długu państwa 5% 82½/4—82½/16, det. 4½/2 72½/4—72½/2, det. 4% 65½/4—65½/2, detto 3% 51—51½/4, detto 2½/2 41½/2—41½/4, detto 1% 16½/4—16½/2. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95. — Detto Peszt. 4% 95. — Detto Mediol. 4% 94. — Obligacje ind. niżej. austr. 5% 88½/4—88½/2, detto węgier. 80½/4—81, detto galic. i siedmiogr. 80—80½/4, detto innych krajów koron. 86½/2—87. Oblig. bank. 2½/2 63½/2—64. Pożyczka loter. z r. 1834 336—337. Detto z roku 1839 140½/4—140½/2. Detto z r. 1854 108½/4—108½/2. Renty Como 16½/4—17.

Galic. list. zastawne 4% 82—83. Półn. Oblig. Prior. 5% 86½/4—87. — Glognickie 5% 81½/2—82. Obligacje Dun. żegluga par. 5% 87—87½/2. Oblig. Lloyd (w srebrze) 5% 90—90½/2. 3% Prior. obl. tow. rzad. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 107½/2—108. Akcyi bank. narodowego 998—999. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 236½/4—236½/2. Akcyje niżej. austr. tow. eskomp. 121½/4—122. Detto Budzysko-Lincko-Gmundzkiej kol. 230—232. Detto półn. kolei 185½/4—185½/2. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 275—275½/4. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100—100½/16. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 103½/4—103½/2. Detto cislańskiej kolei żel. 100—100½/16. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 246½/2—246½/4. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 192½/4—192½/2. Detto losy tryest. 103½/2—103½/4. Detto tow. żegl. parowej 562—563. Detto 13. wydania — — — — — Detto Lloyd 395—398. Peszt. mostu łańcuch. 72—73. Akcyje młyna parowego wiedeń. 74—75. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 26—27. Detto 2. wydania 36—37. Esterhazego losy 40 złr. 84½/4—85. Windischgrätz losy 28½/4—28½/2. Waldsteina losy 28½/2—28½/4. Keglevicha losy 14½/4—14½/2. Ks. Salma losy 41½/4—41½/2. St. Genois 38½/2—38½/4. Palffego losy 40½/4—40½/2. Clarego 38½/4—39.

Amsterdam 2 m. 86½/4 t. — Augsburg Uso 104½/8 t. — Bukareszt 31 T. — Konstantynopol 31 T. — Frankfurt 3 m. 103½/4 t. — Hamburg 2 m. 76½/4. — Liwona 2 m. 103½/4. — Londyn 3 m. 10—10. — Mediolan 2 m. 103½/4. — Paryż 2 m. 121½/2. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7½/4—7½/2. — Napoleonsdor 8 11—8 12. — Angielskie Sover. 10 16— — — — — Imperyal Ros. 8 21.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 13. sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% 82½/16; 4½/2% —; 4% —; z r. 1850 —. 3½% —; 2½% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 140½/4. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 1900. Akcyje kolei półn. 1862½/4. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żegluga parow. 562 Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niżej. austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 608½/4 złr.

Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 104½/8 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 104½/8 2 m. Hamburg 76½/4 2 m. Liwona — 2 m. Londyn 10 — 10. 2 m. Mediolan —. Marsylia —. Paryż 121½/2. Bukareszt 265½/2. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7½/4. Pożyczka z r. 1851 5%

lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niżej. austr. obl. indemniz. —; detto galicyjskie —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 109. Pożyczka narodowa 84½/4. C. k. austr. akcyje skarh. kolei żelaz. po 500 fr. 277½/2 fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 237½/4. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 200.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. sierpnia.

PP. Barański Michał, z Radłowic. — Cywiński Zenon, z Telacza. — Chle-dowski Otto, z Iwonieca. — Darowski Włod., z Rosyi. — Duchnowski Piotr, c. k. przełożony obwodowy, ze Żółkwi. — Jordan Józef, z Rudenki. — Koł-kowski Wład., z Czerlan.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. sierpnia.

PP. Grabianka Felix, ces. ros. registrar kolegiálny, do Rosyi. — Köl-ler Rud., c. k. nadporucznik żandarmeryi, do Czerniowiec. — Skrobowski Ign., ces. ros. adjunkt, do Dembicy. — Hr. Wodziecki Kaz., do Olejowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.00	+ 12.6°	80.8	połud.-wsch. sł.	pochm.
2. god. popoł.	327.70	+ 19.4°	46.3	" "	pogoda
10. god. wiecz.	327.30	+ 15.1°	72.6	" "	"

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

W ciągu miesiąca sierpnia odbywać się będą we Lwowie licytacje na wydzierżawienie wszystkich eraryalnych stacyi myta drogowego, mostowego i przewozowego, położonych w okręgu c. k. krajowej dyrekcji finansowej we Lwowie i na Bukowinie.

Dnia 17. sierpnia: Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Suczawa i Gurahumora w Czerniowcach i w Przemyśle.

Dnia 18. sierpnia: Wydzierżawienie spustu stawu w Stradczu w Jano-wie. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Rybotyce, Sanok i Bukowsko w Sanoku.

Dnia 19. sierpnia. Licytacja realności nr. 321½/16 w Zaleszczykach. — Wydzierżawienie młynów w Stradczu w Janowie. — Wydzierżawienie miejskiej propinacji w Dolinie w Stryju. — Licytacja na dostarczenie robót rzemie-slniczych dla eraryum we Lwowie. — Licytacja na dostawę potrzebnych ar-tykułów dla c. k. sądu obwodowego w Złoczowie. — Wydzierżawienie do-chodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Kimpolunga i Wamny w Czer-niowcach. — Licytacja na wybudowanie nowego kanału w Dolinie. — Wy-dzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Krakowca i Ra-dymna w Przemyśle — i w okręgach Dynowa i Liska w Sanoku. — Li-cytacja kilku gruntów w Uściu w Manasterzyskach.

Dnia 20. sierpnia. Licytacja realności pod nr. 58 w Jarosławiu. — Licytacja na dostarczenie robót rzemieślniczych dla eraryum we Lwowie. — Licytacja na zrestaurowanie rzym. kat. kościoła w Dolinie. — Licytacja realności pod nr. 515½/4 we Lwowie. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach Jaworowa i Mościsk w Przemyśle — w okręgu Śniatyna w Kołomyi i w okręgach Rymanowa i Brzozowa w Sanoku. — Wydzierżawienie dochodów miejskich za targowe i stragarskie w Samborze. — Wydzierżawienie miejskich realności i gruntów w Starejsoli.

Dnia 21. sierpnia. Wydzierżawienie dochodów miejskich w Dobromilu. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgach: Dobromil-Jasiennica, Haczów i Bzianka w Sanoku.

KRONIKA.

Donoszą ze Stryja: Przeszłego tygodnia we środę utonął ksiądz pro-boszcz ze Studzianki Teodor Łuszczewski, kąpiąc się Łomnicy.

— W Cieszanowie w obw. Żółkiewskim spaliło się d. 17. z. m. ośm do-mów, szkodę szacują na 1732 złr.

— Od kilku lat już nie zapamiętał Berlin tak gorącego dnia jak 4. b. m. Po południu między drugą i trzecią podniósł się termometer w cieniu na 28 st. R., na słońcu zaś dochodził do 38 st. W przyległych wsiach a nawet w samym Berlinie zaczynają wysychać studnie.

— Dnia 4. b. m. panowały w Brukseli tak niecznośne upały, jakich we-dług zapiszków w obserwatorium nie zapamiętano już od 1. sierpnia r. 1846. O godzinie 1. po południu wskazywał termometer 34.2 stopni w cieniu. Kilku żołnierzy upadło z nóg podczas musztry.

— Na całej kuli ziemskiej znajduje się w ogóle 136 aktorskich trup francuzkich, 60 rosyjskich, 120 hiszpańskich, 20 portugalskich, 40 angielskich, 10 szwedzkich, 8 duńskich, 134 włoskich. W Niemczech znajduje się 37 tea-trów, a to 15 scen nadwornych i 22 teatrów miejskich. Wliczając do tego trupy niemieckie, które przehywiają za granicą, albo wędrują z miejsca na miej-sce, otrzymamy niezawodnie przeszło 200 niemieckich towarzystw dramatycznych. Z tych 23 gra na scenach nadwornych, 100 na teatrach miejskich i stanowych, a 77 po różnych miejscach w przejeździe. Każdy z niemieckich tea-trów nadwornych pobiera subwencję od panującego.

— Wyznanie kwaków zabrania im składać przysięgi i pełnić służbę wojskową. Pewien zecer berliński, syn tamtejszego krawca, udał się przed

kilka laty do Londynu, a poznawszy się tam z kwakrami, przyłączył się do ich sekty. Po powrocie do ojczyzny zawezwano go do służby wojskowej, ale mło-dzieniec oparł się jej z jak największą zawziętością, powołując się na swoje wyznanie. Napróżno próbowano najusilniejszych przedstawień, a nawet i su-rowych środków karnych, młody fanatyk religijny wytrwał stałe w swoim oporze, a władze przekonały się na koniec, że niepodobna przyniewolić go do służby w ar-mii. Ztąd też wyszło temi dniami rozporządzenie królewskie, aby w przeciągu pewnego oznaczonego terminu opuścić na zawsze państwo pruskie, i to pod za-grożeniem surowej kary. Słychać też, że już temi dniami pożegna młody kwa-kier Berlin i powróci do Londynu.

Dodatek tygodniowy Nr. 33.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Galicyjskie stanowe Towarzystwo kredytowe. Bilans za pierwsze półrocze 1857 r.

2. Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w r. 1856. Zakład szkółek nowych w obwodach: Złoczowski, Stanisławowski, Kołomyjskim i Stryjskim. (Dokończenie.)

3. Obrót handlu krajowego. Przywóz do kraju w marcu 1857.

4. Fabryka cukru Tłumaeka. Wyroby w kwietniu, maju i czerwcu 1857—1856 roku.